

Bc. Markéta Gregorová, Polemika o lidských právech mezi E. Burkem a T. Painem, České Budějovice 2016, 70 s. (Diplomová práce Pedagogické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích).

Posudek oponenta diplomové práce

Předmětem diplomové práce Bc. Markéty Gregorové je obsahová analýza dvou polemických spisů britských filozofů, respektive spis *Úvahy o revoluci ve Francii* (1790) od Edmunda Burka a reakce na jeho traktát od Thomase Paina, který vyšel pod názvem *Práva člověka. Odpověď na útok pana Burka na Francouzskou revoluci* (1791). Díla patří do kontextu debat o Francouzské revoluci, které formovaly britskou politiku konce 18. století. Ačkoli je tématu mezi anglosaskými politology a historiky intelektuálních dějin přikládán velký význam, není v českém, potažmo středoevropském dějepisectví reflektováno vůbec a v anglosaském prostředí jen dvěma pracemi z šedesátých a sedmdesátých let 20. století. Hlavní pozornost Markéty Gregorové je věnována rozdílnému výkladu lidských práv u Burka a Paina.

Hned v úvodu práce seznamuje autorka čtenáře se stavem dosavadního bádání a metodologickými přístupy jednotlivých badatelů k životům a dílům obou britských myslitelů. Z kapitoly je patrná výborná obeznámenost Bc. Gregorové s domácí i zahraniční literaturou, včetně nejnovějších prací angloamerické historiografické produkce. Prokazuje přitom dobrou znalost zmíněných prací, kriticky je hodnotí a hlásí se k metodologii intelektuálních dějin. Jen velmi stručně hodnotí svůj výběr pramenů, i když to lze s ohledem na jejich charakter pochopit. Autorka pracovala s vědeckými edicemi děl Edmunda Burka a Thomase Paina, tedy pouze s vydanými prameny. Takový přístup je v tomto případě zcela opodstatněný, neboť hlavní přínos historičky intelektuálních dějin musí spočívat v interpretaci myšlenek obsažených v analyzovaných dílech a nikoli jen ve zjištění dosud nepublikovaných faktů.

Burkova a Painova polemika je v dějepisectví chápána jako součást diskuze britských intelektuálů o dobových revolucích, někdy označované jako pamfletová válka. Autorka diplomové práce se těmito debatám věnuje ve druhé kapitole. Osvětluje souvislosti vzniku zkoumaných prací a naznačuje jejich význam v pamfletové válce. Velmi oceňuji, že nezabředává do širokého dobového kontextu, ale plně se koncentruje na téma své práce, ví co je pro ni relevantní. Přesto se domnívám, že by bylo vhodné důkladněji obeznámit čtenáře s významem zkoumaných spisů v těchto debatách. Byla by tím ostatně přesvědčivěji

zodpověděna otázka, proč jsou právě tyto dva předmětem diplomové práce a ne například často zmiňovaný spis Richarda Price či dalších.

Jádro práce tvoří třetí a čtvrtá kapitola. Autorka v nich nejprve naznačila život a dílo Edmunda Burka a Thomase Paina, přičemž je pozitivní, že nezacházela do biografických podrobností, ale soustředila se na intelektuální vývoj studovaných filozofů. Při rozboru jejich prací, které vyvolaly zkoumanou polemiku, se držela struktury těchto děl, vzájemně je porovnávala, komentovala, interpretovala myšlenky autorů a místy zařazovala do širšího intelektuálního diskursu. Metodicky tedy postupovala správně, přesto si zde nemohu odpustit drobné výtky. Samotná interpretace některých tezí studovaných autorů bývá často zhuštěna do jedné dvou vět a nemůže tak být jejich vyčerpávajícím rozbohem. Navíc při uvádění některých skutečností autorka zapomínala odkazovat na sekundární literaturu, ačkoli je z práce zřejmé, že ji zná. Tyto nedostatky zapříčinily občasnou nepřehlednost výkladu a nejednoznačné vyznění některých tvrzení. Situaci do určité míry zachraňuje dobře strukturovaný závěr.

Autorka má kultivovaný jazykový projev, nevyvarovala se však některých překlepů a chybných vazeb, které zjevně vznikly při stylistických úpravách textu (s. 10, 21, 24, 33, 34, 39, 40, 41, 46, 50, 58–61). Nepatříčně působí používání příjmení bez křestních jmen či profese, dokonce i v bibliografických citacích. Při psaní rozsahů stran či let by měla být používána pomlčka, nikoli spojovník. První uvozovky se v českém textu píší dole, stejně tak nestačí v odborném textu užívat zkrácené názvy „Británie“ a „Amerika“ pro Velkou Británii a Spojené státy americké. V seznamu použité literatury chybí některé citované tituly a dělení literatury na českou a zahraniční není nutné.

Diplomovou práci Bc. Markéty Gregorové doporučuji k obhajobě a vzhledem k výše uvedeným výtkám interpretačního a formálního charakteru ji navrhuji hodnotit stupněm **velmi dobře**.

Český Krumlov 18. srpna 2016

Mgr. Michal Morawetz